

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001509

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ДТЕУ від 22.07.2026 № 1764

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернишова Дарина Дмитрівна

2. Daryna Chernyshova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2914-8020

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 122

Назва наукової спеціальності: Комп'ютерні науки

Галузь / галузі знань: інформаційні технології

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Комп'ютерні науки

Дата захисту: 27-06-2026

Спеціальність за освітою: Економіка

Місце роботи здобувача: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13460

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.85, 20.15.05, 20.23.17, 50.41.25

Тема дисертації:

1. Інформаційно-аналітична система моніторингу гендерної рівності в освітній діяльності
2. Information and Analytical System for Monitoring Gender Equality in Educational Activities

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням з проблематики моніторингу гендерної рівності в закладах вищої освіти України шляхом імплементації в інформаційне середовище закладу вищої освіти інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності. Розроблена система програмно реалізує інформаційно-аналітичне дослідження та забезпечує моніторинг дотримання принципів гендерної рівності у закладі вищої освіти, зокрема, під час оцінювання кандидатів на вакантні посади. Функціонування системи базується на використанні кібернетичних засобів і моделей обчислювального ядра, що інтегрують сучасні підходи до обробки інформації, такі як методи інтелектуального аналізу даних, теорія розпізнавання образів, а також методології об'єктно-орієнтованого аналізу та проектування. Інформаційною базою дослідження стали нормативні матеріали, наукові праці сучасних вітчизняних і зарубіжних науковців і практиків, а також емпіричні дані, отримані в результаті власних досліджень, спрямованих на вивчення особливостей застосування кібернетичних засобів для моніторингу дотримання принципів гендерної рівності у закладах вищої освіти України. Метою дисертаційної роботи є розвиток моделей, методів та інформаційних

технологій, що використовуються для розробки інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності в освітній діяльності закладів вищої освіти. Об'єктом дослідження є процеси кібернетичного моніторингу гендерної рівності в закладах вищої освіти. Предметом дослідження є методи та моделі моніторингу гендерної рівності в закладах вищої освіти на основі методів інтелектуального аналізу даних та методів розпізнавання образів для модуля аналізу кандидатів на вакантну посаду з дотриманням принципів гендерної нейтральності в процесі оцінювання ознак кандидата на підставі резюме. Наукова новизна отриманих результатів. Уперше запропоновано новий критерій моніторингу гендерної рівності для інформаційно-аналітичної системи відбору кандидатів на вакантні посади в закладах вищої освіти, який відрізняється від наявних рішень тим, що базується на математичній залежності для визначення коефіцієнта 4 інформативності ознак кандидата та використовує апарат теорії розпізнавання для опису бази даних розподілів цих ознак із урахуванням принципу гендерної нейтральності під час аналізу резюме. Удосконалено формалізовану модель інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності в освітній діяльності закладів вищої освіти з урахуванням критерію оцінювання, побудовану на принципах асоціативності та мажоритарності із застосуванням сигнатурного методу під час ухвалення рішень, пов'язаних із кадровим відбором; архітектуру інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності в освітній діяльності закладів вищої освіти, яка відрізняється від відомих рішень імплементацією окремого інформаційно-аналітичного модуля, що реалізує функціонал моніторингу гендерної рівності під час добору кандидатів на вакантні посади, що дозволяє, окрім безпосередньо завдань моніторингу гендерної рівності під час найму на вакантні посади, вдосконалити підходи до управління персоналом в університеті, на основі дотримання принципу гендерної нейтральності у процесі аналізу образу кандидата на вакансію. На рівні реалізації методології прототипного проектування окремих модулів інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності, запропоновано програмні рішення, що стосуються взаємодії інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності в освітній діяльності закладів вищої освіти з транзакційними джерелами даних, сховищами даних, вітринами даних інформаційного середовища університету, що дало змогу реалізувати за допомогою мови Python проміжні версії окремих модулів інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності для оцінювання їхньої роботи та функціональності. У рамках прототипу програмно реалізовано за допомогою мови Python модель для підсистеми формування асоціативних ознак кандидата з дотриманням принципу гендерної нейтральності, яку можна інтегрувати до інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності, що підвищить об'єктивність аналізу образу кандидата на вакансію в університеті чи іншому закладі освіти та, відповідно, зменшить вірогідність ухвалення упереджених рішень на етапі наймання персоналу, а також створить більш справедливе гендерне середовище в університеті. Пропозиції щодо реалізації методології прототипного проектування окремих модулів інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності, використання критеріїв моніторингу гендерної рівності для інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності у процесі відбору кандидатів на вакантні посади апробовані та впровадженні в діяльність закладів вищої освіти. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ДТЕУ. Результати дисертаційної роботи використано у навчальному процесі університету під час викладання дисциплін та в розробці методичного забезпечення освітнього процесу.

2. The dissertation is a comprehensive study of monitoring gender equality in higher education institutions of Ukraine through the implementation of an information and analytical system for monitoring gender equality within the information environment of a higher education institution. The developed system supports information and analytical research and ensures monitoring of compliance with the principles of gender equality in a higher education institution, particularly during the assessment of candidates for vacant positions. The system operates through the use of cybernetic tools and computational core models integrating modern approaches to information processing, including data mining methods, pattern recognition theory, and methodologies of object-oriented analysis and design. The information base of the study consisted of regulatory materials, scientific works of modern domestic and foreign researchers and practitioners, as well as empirical data obtained from our own research focused on the use of cybernetic tools for monitoring compliance with the principles of gender equality

in higher education institutions of Ukraine. The purpose of the dissertation is to develop models, methods, and information technologies for an information and analytical system for monitoring gender equality in the educational activities of higher education institutions. The object of the study is the processes of cybernetic monitoring of gender equality in higher education institutions. The subject of the study comprises methods and models for monitoring gender equality in higher education institutions based on data mining and pattern recognition methods for a module analyzing candidates for vacant positions in compliance with the principles of gender neutrality during the assessment of candidate characteristics based on candidate resumes. Scientific novelty of the obtained results. For the first time, a new criterion for monitoring gender equality in the information and analytical system for selecting candidates for vacant positions in higher education institutions has been proposed, differing from existing solutions by using a mathematical relationship for determining the informativeness coefficient of candidate characteristics and the apparatus of recognition theory to describe a database containing distributions of these characteristics while considering the principle of gender neutrality during resume analysis. The formalized model of the information and analytical system for monitoring gender equality in the educational activities of higher education institutions, taking into account the evaluation criterion and built on the principles of associativity and majority-based decision-making using the signature method in personnel selection decisions, has been improved; the architecture of the system has also been improved through the implementation of a separate information and analytical module for monitoring gender equality during candidate selection for vacant positions, which, in addition to direct monitoring tasks, improves personnel management approaches at the university based on adherence to the principle of gender neutrality in analyzing the candidate profile. In implementing the methodology for prototyping individual modules of the information and analytical system for monitoring gender equality, software solutions were proposed for the interaction of the system with transactional data sources, data repositories, and data marts within the university's information environment, which enabled the implementation of intermediate versions of individual modules using Python to evaluate their functionality and performance. As part of the prototype, a model for the subsystem for forming associative features of a candidate in compliance with the principle of gender neutrality was programmatically implemented in Python and can be integrated into the information and analytical system for monitoring gender equality, increasing the objectivity of analyzing the candidate profile for a vacancy at a university or other educational institution, reducing the likelihood of biased hiring decisions, and contributing to a more gender-equitable environment at the university. Proposals for implementing the methodology for prototype design of individual modules of the information and analytical system for monitoring gender equality, as well as the use of gender equality monitoring criteria in the process of selecting candidates for vacant positions, have been validated and implemented in the activities of higher education institutions. The dissertation was carried out in accordance with the research plan of the State University of Trade and Economics. The results of the dissertation were used in the university's educational process during the teaching of academic disciplines and the development of methodological support for the educational process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Makulov, K., Chernyshova, D., Bohatyrova, K., Heseleva, N., Miniailo, V., & Karpunin, I. (2025). Information and analytical system for monitoring gender equality among university lecturers. *International Journal of Electronics and Telecommunications*, 71(1), 189–196. <https://ijet.pl/index.php/ijet/article/view/10.24425-ijet.2025.153561/2986>
- Рзаева, С. Л., & Чернишова, Д. Д. (2025). Моделювання інформаційно-аналітичної системи моніторингу гендерної рівності у закладах вищої освіти. *Information Technology and Society*, 16(1), 213–220. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53355/2/4826-5506-1-10-20250709.pdf>
- Рзаева, С. Л., & Чернишова, Д. Д. (2024). Інформаційно-аналітична система для гендерно-нейтрального відбору кадрів закладу вищої освіти. *Технічні науки та технології*, 2(36), 126–136. <https://ir.stu.cn.ua/server/api/core/bitstreams/2313d6c4-33ce-4745-a5b2-2001e1d7b9ea/content>
- Чернишова, Д. Д. (2023). Потреба цифровізації політик гендерної рівності в освітній діяльності. *Інформаційні технології та суспільство*, 2(8), 84–89. <https://journals.maup.com.ua/index.php/it/article/view/2672/3134>
- Чернишова, Д. Д. (2024). Критерій моніторингу гендерної рівності під час відбору кандидатів на вакантні посади в університеті. In *Інформаційні технології – 2024: Збірник тез XI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених (Київ, 16 травня 2024 р.)* (pp. 107–109). Київський столичний університет імені Б. Грінченка.
- Чернишова, Д. Д. (2023). Створення індексу гендерної рівності в освіті. In *Trends, theories and ways of improving science: Proceedings of the VIII International scientific and practical conference (Madrid, Spain, February 28 – March 03, 2023)* (pp. 552–553). International Science Group.
- Чернишова, Д. Д. (2023). Інформаційно-аналітична система моніторингу гендерної рівності в освіті. In *Basics of learning the latest theories and methods: Proceedings of the IX International scientific and practical conference (Boston, USA, July 3–5, 2023)* (pp. 452–453). International Science Group.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001549; 0121U109155

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Токар Володимир Володимирович

2. Volodymyr V. Tokar

Кваліфікація: д. е. н., професор, 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1879-5855

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56505221900>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/1674677>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=ifVAcAsAAAAJ&hl=uk>;

<https://www.researchgate.net/profile/Volodymyr-Tokar-2>

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Струтинська Оксана Віталіївна

2. Oksana Strutynska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3555-070X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Rbn-J5YAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадчий Вячеслав Володимирович

2. Viacheslav V. Osadchyi

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5659-4774

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190217440>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=iCvDEcUAAAAJ&hl=ru>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/468042>

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цюцюра Микола Ігорович
2. Mykola I. Tsiutsiura

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4713-7568

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com/citations?user=o-VsWrQAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Десятко Альона Миколаївна
2. Alona Desiatko

Кваліфікація: д.філософ, доц., 122

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2284-3418

Додаткова інформація:

; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=0zh1XxQAAAAJ&view_op=list_works

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Чубаєвський Віталій Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Чубаєвський Віталій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Чернишова Дарина Дмитрівна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна